

Justitiedepartementet

Angående promemorian Ett nytt brott om olovlig befattning med betalningsinstrument, genomförande av non-cash-direktivet (Ds 2020:1)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerade promemoria.

Ekobrottsmyndigheten instämmer i Åklagarmyndighetens synpunkter vad gäller kriminalisering av förstadier till häleri av normalgraden.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget att införa det nya brottet olovlig befattning med betalningsinstrument. När det gäller den språkliga utformningen av författningstexten i den föreslagna bestämmelsen i 9 kap. 3 c § BrB lämnar Ekobrottsmyndigheten följande synpunkter.

Den definition av betalningsinstrument som föreslås i andra stycket kan ge anledning till tillämpningssvårigheter. Det kan utifrån vanligt språkbruk vara svårt att avgöra vad som avses med skyddade utrustningar, föremål eller handlingar. Därtill kommer att begreppet betalningsinstrument redan har en annan definition i lagen (2010:751) om betaltjänster.

För att närmare åskådliggöra detta ges i det följande ett exempel.

I promemorian anges att en mobilapplikation ska kunna omfattas av den föreslagna definitionen. Det är redan här tveksamt om en mobilapplikation språkligt sett kan sägas vara en skyddad utrustning, föremål eller handling. Det anges även att kriminaliseringen ska kunna omfatta digitala plånböcker som tillåter överföring av virtuella valutor (s. 68). En plånbok för virtuella valutor är en programvara som inte nödvändigtvis är lokalt installerad genom en applikation i en mobil enhet, utan kan också finnas på en server som användaren har tillgång till via en hemsida. Samma plånbok kan alltså vara åtkomlig både från en mobilapplikation och genom inloggning från en dator på hemsidan. Även traditionella banktjänster har sådana åtkomstsätt. Det är svårförenligt med den språkliga betydelsen att kalla en hemsida för skyddad utrustning, föremål eller handling, även om den skyddas av ett inloggningsförfarande. Om mobilapplikationen, trots ovan uttryckta tveksamhet, skulle rymmas inom den föreslagna definitionen, men inloggningen på en hemsida falla utanför, skulle samma gärning vara straffbar eller straffri enbart beroende på det tekniska utförandet. Det kan inte vara avsikten och det vore varken förutsebart eller ändamålsenligt och inte heller förenligt med ansatsen att bestämmelsen ska vara teknikneutral.

Begreppet ”skyddad” kan också bli problematiskt att tillämpa. Det kan vara svårt att avgöra vad som avses och vilken höjd skyddet ska uppnå för att utrustningen ska anses vara skyddad. Frågan uppkommer om det beträffande BankID exempelvis räcker att använda sig av en sexsiffrig kod, vilken kan överlämnas till annan på ett enkelt sätt, eller om det krävs ett bättre

säkerställande av rätt identitet som knyter an till en viss individ, t.ex. genom fingeravtrycksläsare.

Det kan således ifrågasättas om straffbestämmelsens legaldefinition av betalningsinstrument uppfyller de höga krav på klarhet och precision som måste kunna ställas på strafflagstiftning. Enligt Ekobrottsmyndigheten är det tveksamt och definitionen bör preciseras.

Utifrån de aspekter som Ekobrottsmyndigheten i övrigt har att beakta i sin verksamhet har myndigheten ingen erinran mot övriga förslag som lämnats i promemorian.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I den slutliga handläggningen har biträdande rättschefen Birgitta Resenius och verksjuristen Kalina Sanderfelt deltagit.

Monica Rodrigo

Kalina Sanderfelt

Expedition till
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
ju.a@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se